

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ДІАСПОРОЮ

ГЛОБАЛЬНИЙ МІГРАЦІЙНИЙ ПАКТ. ХТО ПРОТИ?

Автор: Юрій Марусик
(наук. співробітник)

На саміті в Маракеші, що відбувся у грудні минулого року, відбулася безпрецедентна подія – підписання ініційованого ООН «[Всесвітнього пакту](#) за безпечну, впорядковану і регульовану міграцію». Однак, попри багаторічну спільну роботу над цим документом, низка держав та політичних сил виступили проти нього.

Позиція щодо підписання Міграційного пакту стала важливим фактором внутрішньої та зовнішньої політики країн, у яких питання міграції на сьогодні є актуальним. З наближенням дати підписання документа, кількість супротивників Пакту поступово збільшувалась. В результаті, документ [схвалили](#) 152 держави. П'ять країн – США, Угорщина, Ізраїль, Польща і Чехія – виступили проти. Ще дванадцять членів ООН утрималися, серед них – Австрія, Австралія, Болгарія, Італія та Швейцарія, що переживають непрості [наслідки](#) Європейської міграційної кризи.

Міграційний пакт був розкритикований низкою урядів та політичних сил, які скептично ставляться до імміграції в їхні країни. Крім цього, у Брюсселі, який асоціюється із одними з основних прихильників Пакту (ЄС), відбувся масовий [протест](#),

який переріс у протистояння із застосуванням взаємного насильства між ультраправими активістами та поліцією. Також, у низці країн [відбулись](#) відставки чиновників урядового рівня як протест проти підписання Пакту, і саме через цю проблему в Бельгії розпочалась [урядова криза](#). Здебільшого критики міграційного пакту – це європейські політичні сили правого спрямування, які використовують цю ситуацію, щоб ще раз наголосити на незгоді із політикою в сфері міграції, яку пропонують наднаціональні європейські структури.

Що ж містить у собі міграційний пакт? Основна ідея Пакту – сформулювати та зафіксувати спільні цілі та основні підходи до їхнього досягнення у сфері міграції для різних країн зі своїми особливими інтересами, ситуаціями, політиками.

Ключові цілі [стосуються](#) захисту прав мігрантів, їхнього соціального забезпечення та викорінення дискримінації. Документ рекомендує надавати їм пільги, гарантувати гідне життя, справедливе працевлаштування на загальних засадах. Окрім того, Пакт закликає країни об'єднатись у посиленні заходів проти нелегальної міграції, зокрема

КОРИСНІ ЛІНКИ:

Intergovernmental Conference to Adopt the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration

(United Nations)
<https://undocs.org/A/CONF.231/3>

Спільний коментар МЗС України і ДМС України у зв'язку із проведенням Конференції ООН для прийняття Глобальної угоди про безпечну, впорядковану та законну міграцію (10-11 грудня 2018 р., м.Марракеш, Марокко (МЗС України)
<https://bit.ly/2GaNY1F>

Looking behind the culture of fear

(Cross-national analysis of attitudes towards migration)
<https://cps.ceu.edu/sites/cps.ceu.edu/files/attachment/article/3014/messing-sagvari-fes-study-march-2018.pdf>

Refugee crisis in Europe

(European Union)
<https://ec.europa.eu/echo/refugee-crisis>

запровадити суворіше покарання організаторам та учасникам незаконних схем ввезення людей. Також документ обмежує тиск на країни, які вже прийняли багато мігрантів. Згідно зі словами Дімітріса Аврамопулоса, єврокомісара з питань міграції та внутрішніх справ, Пакт не несе у собі зобов'язань, а отже, не несе загрози державному суверенітету. Він лише допомагає окреслити спільні пріоритети у сфері, в якій держави не можуть вирішити усіх питань самостійно.

Але в умовах, коли анти-іммігрантські настрої у різних країнах Європи залишаються актуальними, а невдоволення сучасною політикою, що сприймається як така, що нав'язана Європейським союзом, протидія Пакту є закономірною. І заклики Єврокомісії підписати документ лише підсилюють позицію євроскептично налаштованих політичних сил, яким необхідно протистояти структурам ЄС.

Водночас, зовсім інша ситуація із позицією української сторони у цьому питанні.

Україна не представила своєї позиції на саміті у Маракеші щодо Міграційного пакту. Однак, на сайті МЗС був опублікований спільний коментар МЗС України і ДМС України. Українська сторона, вирішила що «розгляне можливість приєднання до Глобальної угоди про безпечну, впорядковану та законну міграцію на іншому етапі за сприятливих умов», посилаючись на збройну агресію РФ та 1,5 млн. українських внутрішньо переміщених осіб.

Основна ідея Пакту – сформулювати та зафіксувати спільні цілі та основні підходи до їхнього досягнення у сфері міграції для різних країн зі своїми особливими інтересами, ситуаціями, політиками

На відміну від, наприклад, офіційних представників Польщі або Угорщини, чи анти-іммігрантськи налаштованих політичних сил інших країн ЄС,

Україна не робила з цього питання протистояння, а постаралась м'яко уникнути свого залучення до його вирішення.

Ця ситуація ще раз показує, що поки в інших частинах світу різні суб'єкти політики намагаються сформувати спільне бачення та основні підходи до взаємодії у сфері міграції (чи критикують ці підходи), в Україні існує своєрідне ставлення до неї. Про міграцію говорять тоді, коли хочуть ще раз наголосити на масовому виїзді українців за кордон. Інші сторони цього питання не цікаві ні державним органам, ні медіа, ні суспільству загалом. Хоча численні проблеми у цій сфері залишаються невирішеними. Відповідно, Україна має мінімальні шанси сформувати політику, яка відповідатиме сучасним викликам у сфері міграції чи хоч якось вплинути на її формування на міжнародному рівні.

Аналітичний дайджест містить короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції